Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Puolustusvaliokunnan kuuleminen 4.4.2024

Pasi Seppälä
Vanhempi osastoesiupseeri
PLM Kansallisen puolustuksen yksikkö

Sotilaallisen liikkuvuus - kehittämistarve

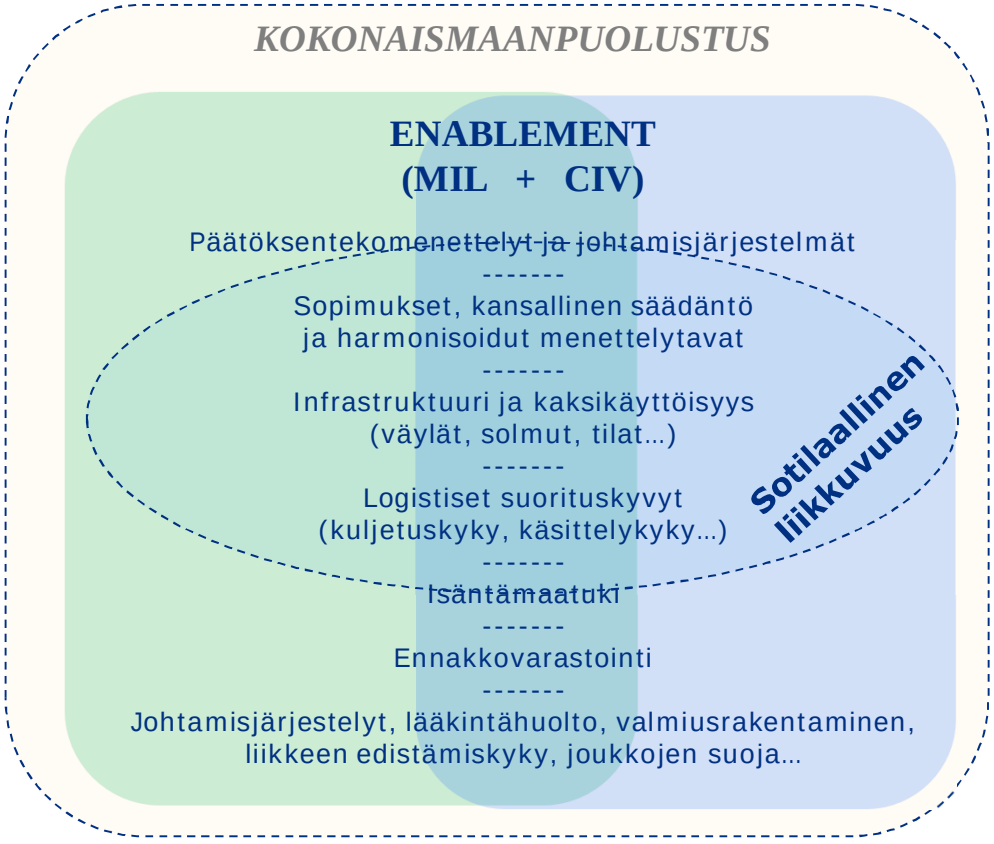
- Sotilaallisella liikkuvuudella (Military Mobility) tarkoitetaan sitä, että sotilasjoukkoja ja sotilasmateriaalia kyetään liikuttamaan joustavasti ja nopeasti sinne missä niitä tarvitaan.
- Sotilaallisen liikkuvuuden parantaminen on osa ennaltaehkäisevää sotilaallista pelotetta ja käytännön edellytys sille, että Suomea kyetään puolustamaan.
- Sotilaallisen liikkuvuuden merkitys ja kehittämistarve on kasvanut merkittävästi turvallisuusympäristön muutoksen, Suomen Nato-jäsenyyden ja syventyvän puolustusyhteistyön myötä.
- Sotilaallista liikkuvuutta koskevat uudet kehittämistarpeet liittyvät mm.
  - Naton joukkojen keskittämiseen ja operointiin Suomessa
  - Suomelle Naton puolustussuunnitteluprosessin (NDPP) myötä määritettävien Naton yhteisiin suorituskykyihin kuuluvien joukkojen keskittämiseen ja operointiin Suomen ulkopuolella
  - Naton kriisivastejärjestelmän toimeenpanoon
  - Naton normaaliolojen operatiiviseen ja –harjoitustoimintaan
  - Kahden ja monenvälisen puolustusyhteistyön toimeenpanoon
- Sotilaallisen liikkuvuuden kansallinen toimintasuunnitelma on päivitetty muutostekijät ja uudet kehittämistarpeet huomioiden.
- Kehittämistoimia ja –kohteita koskevat yksityiskohdat tarkentuvat suunnittelun edetessä

Sotilaallinen liikkuvuus osana kokonaismaanpuolustusta

Nato enablement on edellytysten luomista yhteisen puolustuksen toimeenpanolle, joukkojen keskittämiselle ja operaation ylläpidolle

= kansallisia ja kansainvälisiä, sotilaallisia ja siviilialojen toimia → kokonaismaanpuolustusta

Sotilaallisen liikkuvuuden kehittäminen on keskeinen osa kokonaisuutta

Sotilaallisen liikkuvuuden kansalliset työlinjat (2024)	
1	Sotilaallisen liikkuvuuden kansainvälinen yhteistyö
2	Isäntämaatuen edellytykset
3	Rajanylittävää toimintaa koskevat menettelytavat
4	Logistinen infrastruktuuri
5	Logistiset suorituskyvyt
6	Johtaminen ja tietojärjestelmät

3.4.2024

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Sotilaallinen liikkuvuus - tavoitetila

- Lainsäädäntö ja harmonisoidut hallinnolliset menettelytavat mahdollistavat sotilasjoukkojen liikkumisen rajojen yli joustavasti ja nopeasti mahdollistaen Naton yhteisen puolustuksen ja puolustusyhteistyön tehokkaan toimeenpanon.

- Logistinen infrastruktuuri ja sen resilienssi mahdollistaa suurtenkin joukkojen nopean ja turvallisen keskittämisen, operatiivisen toimintavapauden ja operoinnin ylläpidon.

- Kokonaismaanpuolustuksen järjestelyt mahdollistavat sotilaallisen huoltovarmuuden myös kansainvälisten joukkojen osalta sekä logististen suorituskykyjen käyttöön saamisen ja liikennejärjestelmän käytön yhteisen puolustuksen edellyttämällä tavalla.

- Puolustusyhteistyö ja isäntämaatukisopimukset sekä niiden kansallinen toimeenpano luovat selkeät ja toimivat puitteet kansainväliselle harjoitus- ja operatiiviselle yhteistoiminnalle kaikissa turvallisuustilanteissa. Kansallinen lainsäädäntö mahdollistaa täysimääräisesti sopimusten toimeenpanon.

- Yhteiskäyttöinen tietojärjestelmä mahdollistaa rajanylittävän toiminnan edellyttämän tiedonvaihdon, tilannekuvan muodostamisen ja lupaprosessit nopeasti ja turvallisesti.

- Kumppanimaiden ja eri hallinnonalojen välinen järjestelmällinen yhteistoiminta ja koordinaatio mahdollistaa toiminnan jatkuvan kehittämisen ja erityistilanteiden ratkaisemisen nopeasti.

Huomioita kehittämistarpeista

- Kehittämistoimia on jatkettava kiireellisesti mm. rajanylittävän sotilaallisen toiminnan sujuvoittamiseksi, isäntämaatuen valmiuksien parantamiseksi, logististen suorituskykyjen kehittämiseksi ja liikenneinfrastruktuurin kaksikäyttöisyyden ja välityskyvyn kehittämiseksi.

- Liikenneinfrastruktuuria koskevat kriittisimmät puutteet koskevat länsi-itä sekä etelä-pohjoissuuntaisten maantie- ja rautatieväylien kuntoa, välityskykyä ja kaksikäyttöisyyttä Pohjois-Suomen alueella ml. rajanylittävät yhteydet Ruotsiin ja Norjaan, mutta merkittäviä kehittämistarpeita on muuallakin.

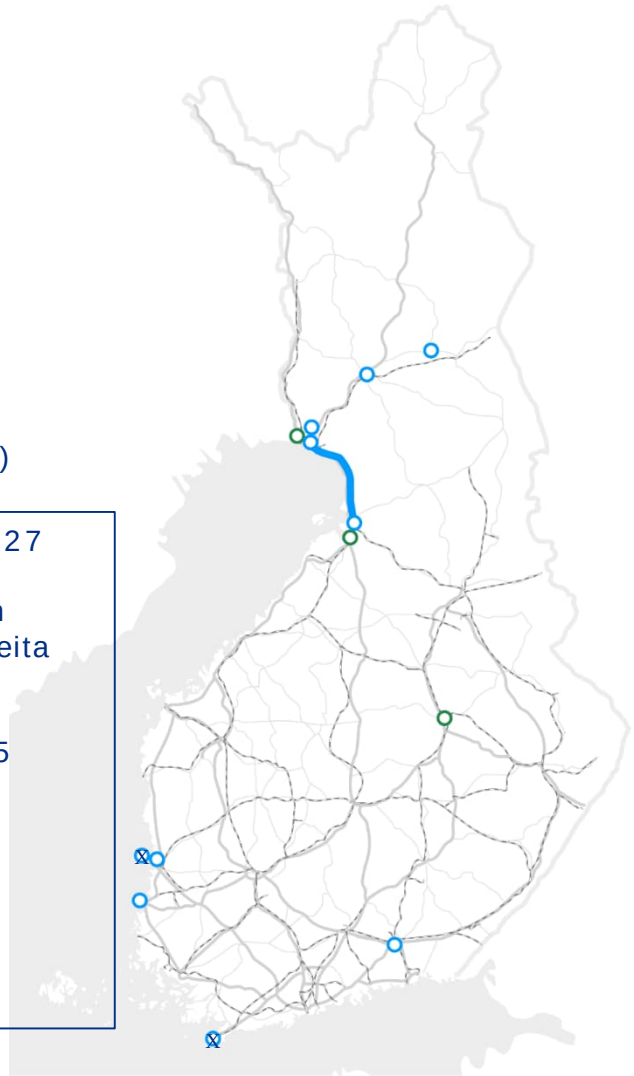
- Sotilaallista liikkuvuutta on logistisen infrastruktuurin osalta kehitettävä alueellisena ko-konaisuutena yhteistyössä erityisesti Ruotsin ja Norjan kanssa → liikennekäytäviä tulee kehittää rajojen yli jatkuvina kokonaisuuksina.

- Liikenneväylien kehittämisessä on tärkeä huomioida sotilaallisen liikkuvuuden lisäksi myös huoltovarmuudellinen varautuminen. Sotilaallinen konflikti voi merkittävästi vaikeuttaa Itämeren meriliikennettä, jolloin Suomen talouden ja huoltovarmuuden kannalta kriittisiä kuljetuksia on kyettävä ohjaamaan Pohjois-Suomen maaväylien tai Pohjanlahden satamien kautta sotilaallista liikkuvuutta vaarantamatta.

EU CEF kaksikäyttöisyyden kehittämisen tilanne

EU CEF MilMob tukea on saatu tai myönnetty seuraaville hankkeille

- Oritkarin kolmioraiteen rakentaminen (Oulun satama) (7,12MEUR)
- Laurila-Tornio-Haaparanta radan sähköistäminen (11MEUR)
- Vt9 tiejärjestelyjen parantaminen Rissalassa (25,13MEUR)
- Torniojoen sillan peruskorjaus (3,20MEUR)
- Oulu-Laurila radan parantaminen (16,78MEUR)
- Vt6 Hevossuo-Nappa parantaminen, Kouvola (7,75MEUR)
- Vt4 Hirvas-Vikajärvi kehittämissuunnittelu, Rovaniemi (2,30MEUR)
- Kt82 Kalliosalmen sillan peruskorjaus, Kemijärvi (1,15MEUR)
- RO-RO rampin rakentaminen Porin satamaan (3,62MEUR)
- Erityiskantavan rampin rakentaminen Rauman satamaan (4,66MEUR)

- Suomi menestyi hauissa erinomaisesti (saanto 82,7MEUR), mutta MFF 21-27 osalta CEF MilMob tuki kokonaisuudessaan sidottu
- Hankkeet parantavat sotilaallista liikkuvuutta, mutta eivät poista läheskään kaikkia liikenneväylien kaksikäyttöisyydessä tai välityskyvyssä olevia puutteita tai pullonkauloja → kiireellisiä kehittämistoimia on valmistauduttava toteuttamaan kansallisin voimavaroin
- Suomi muodostaa erillisiä ennakkovaikuttamislinjauksia ennen kesällä 2025 annettavaa uutta rahoituskehysehdotusta (MFF 28-34)
- Suomen kannalta on tärkeää, että kehittämistyössä huomioidaan harvaan asutun, mutta sotilasstrategisesti merkittävän Pohjois-Euroopan alueen erityispiirteet
- Suomi sai joulukuussa 2023 hyväksytyksi esityksen valtatie 21:n (E8) sisällyttämistä osaksi EU TEN-T-liikenneverkkoa, mikä tekee yhteysvälistä jatkossa CEF-rahoitushakukelpoisen.

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Nostoja lähiajan kehittämistoimista

1	Sotilaallisen liikkuvuuden kansainvälinen yhteistyö	• Suomi jatkaa aktiivista vaikuttamista kansainväliseen kehittämiseen EU:ssa, Natossa, EU–Nato-yhteistyössä ja Nordefcon puitteissa sekä kahdenvälisesti erityisesti Ruotsin, Norjan ja Yhdysvaltojen kanssa • Suomen liittyminen PESCO NWoLH projektin jäseneksi • Nordefco MilMob kehittämissuunnitelman laatiminen
2	Isäntämaatuen edellytykset	• Ristiinliittymiset Nato kumppanimaiden HNS MOU -pöytäkirjoihin • FISE HNS TA -sopimuksen solmiminen FISE HNS MOU:n alaisena asiakirjana • Isäntämaatuen käytännön valmiuksien kehittäminen
3	Rajanylittävää toimintaa koskevat menettelytavat	• Sotilaallisen liikkuvuuden huomioiminen kansallisessa säädäntötyössä (mm. ALVAL ja PV VAKL säädöshankkeet) • DCA sopimuksen toimeenpanon valmistelu • CBMP TA menettelytapojen laajan käyttöönoton tukeminen
4	Logistinen infrastruktuuri	• Liikenneinfraa koskevien kehittämistarpeiden tarkentaminen siten, että ne kyetään huomioimaan Liikenne 12-suunnitelman päivityksessä ja muussa kansallisessa valmistelussa ja päätöksenteossa • Liikenneinfran kehittämistä koskevan yhteistyön syventäminen erityisesti pohjoismaiden kesken
5	Logistiset suorituskyvyt	• Kansallisen ja yhteisen puolustuksen toimeenpanon edellyttämien ja nykytilassa käyt-töön saatavien logististen suorituskykyjen arviointi. • Kokonaismaanpuolustuksellisten kehittämistarpeiden ja vastuutahojen määrittely
6	Johtaminen ja tietojärjestelmät	• Rajanylittävää toimintaa koskevan tiedonvaihdon kehittäminen

Valmisteltu esitys on päättynyt – vastaan mielelläni mahdollisiin kysymyksiin!

